

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ПЕДАГОГІКА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ
ООК – 31

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Науково-педагогічні працівники 	Чопік Олена Василівна Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: chopik@kpnu.edu.ua Профайл викладача: http://kaf-korped.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/chopik-olena-vasylivna/ Контактний тел. +380986391341
	Валько Тетяна Ігорівна Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: valko@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/valko-tetiana-ihorivna/ Контактний тел. +380961991551
Е-mail кафедри логопедії та спеціальних методик	kaflogoped@ukr.net , kaflogoped@kpnu.edu.ua
Освітньо-професійна програма	Спеціальна освіта (Логопедія)
Спеціальність	А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація	А6.01 Логопедія
Галузь знань	А Освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус освітнього компонента (ОК)	Освітній компонент професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE:	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=2778
Консультації	Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	«Вступ до спеціальності», «Психологія», «Спеціальна методика виховної роботи», «Логопедичні технології моніторингу та оцінювання проблем раннього розвитку дитини»	
Мова викладання	українська	
ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ		
Найменування показників	Характеристика ОК	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	3,4
Семестр вивчення	5	6, 7
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	48 год.	12 год.
Лекційні заняття	18 год.	4 год.
Практичні заняття	30 год.	8 год.
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	108 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Анотація курсу	Освітній компонент «Педагогіка інклюзивної освіти» належить до обов'язкових освітніх компонент професійної підготовки. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з особливостями навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.	
Мета і завдання курсу	Метою викладання ОК «Педагогіка інклюзивної освіти» є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти.	
ФОРМАТ КУРСУ		
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна / заочна Види навчальних занять: лекційні, практичні заняття, самостійна робота	
Методи та форми контролю	Методи контролю: індивідуальне усне опитування, фронтальне усне опитування, письмовий експрес-контроль, написання МКР, підготовка презентацій. Форма контролю: екзамен.	
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів.	
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету, робота з документами, розробка форм роботи з учнями і учасниками команди психолого-педагогічного супроводу школярів з ООП тощо.	

<p>Інтегральна компетентність (ІК) Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК – 10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.</p> <p>СК – 1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я, раннього втручання, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з порушеннями мовлення.</p> <p>СК – 2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії.</p> <p>СК 7 Здатність дотримуватися вимог до організації навчального та корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК – 15 Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p>
--	---

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль I						
ОРГАНІЗАЦІЙНЕ, ЗМІСТОВЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ						
Тема 1. Інклюзивна освіта як соціальна модель	13	2	2	-	9	-
Тема 2. Інтегрована та інклюзивна освіта в різних країнах світу	16	2	4	-	10	-
Тема 3. Організація інклюзивної освіти в Україні	17	4	4	-	9	-
Тема 4. Психолого-педагогічний супровід дітей в інклюзивному закладі	17	2	6	-	9	-

Тема 5. Реалізація корекційно-розвиткового компоненту інклюзивного навчання	15	2	4	-	9	-
Тема 6. Сутність та завдання оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП	13	2	2	-	9	-
Тема 7. Співпраця з батьками як членами команди інклюзивного закладу	15	2	4	-	9	-
Тема 8. Навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти	14	2	4	-	8	-
Разом годин	120	18	30	-	72	-

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота

Змістовий модуль I

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ

Тема 1. Інклюзивна освіта як соціальна модель	26	2		-	12	-	
Тема 2. Інтегрована та інклюзивна освіта в різних країнах світу				-	12	-	
Тема 3. Організація інклюзивної освіти в Україні	94	2	2	-	12	-	
Тема 4. Психолого-педагогічний супровід дітей в інклюзивному закладі				-	12	-	
Тема 5. Реалізація корекційно-розвиткового компоненту інклюзивного навчання				2	-	14	-
Тема 6. Сутність та завдання оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП				2	-	14	-
Тема 7. Співпраця з батьками як членами команди інклюзивного закладу				-	16	-	
Тема 8. Навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти				2	-	16	-
Разом годин	120	4	8	-	108	-	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН – 4 Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

ПРН – 5 Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.

ПРН – 6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН – 8 Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН – 9 Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН – 14 Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вчителя, асистента вчителя зі спеціальної освіти, вчителя-логопеда.

ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КІПУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>
2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>
3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача. Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Таблиця 1

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)				
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	40 балів	100 балів
30 балів	20 балів	10 балів		

Таблиця 2

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	Теоретичні
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи еволюції державно-суспільного ставлення до осіб з ООП та їх освіти. 2. Характеристика медичної та соціальної моделі порушень психофізичного розвитку. 3. Характеристика основних понять інклюзивної освіти: інтеграція, інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивне навчання. 4. Ключові аспекти розуміння інклюзії. 5. Принципи інклюзивної освіти. 6. Міжнародна політика та законодавство в галузі інклюзивної освіти (в т.ч. характеристика Саламанкської декларації). 7. Досвід впровадження інклюзивної освіти в зарубіжних країнах, зокрема: Канада, Білорусія, Ізраїль, Польща. 8. Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні. 9. Мета і завдання інклюзивної освіти. 10. Переваги інклюзивної освіти над спеціальною та її проблеми. 11. Перешкоди інклюзивної освіти в Україні. 12. Умови ефективності інклюзивної освіти. 13. Порядок організації інклюзивних закладів. 14. Участь педагогів загальноосвітньої підготовки у реалізації інклюзивної освіти. 15. Організація корекційно-розвивальних занять спеціалістами. 16. Характеристика спеціальних засобів корекції у навчально-виховному процесі та режимі дня інклюзивних закладів. 17. Участь батьків у реалізації корекційно-розвивального компоненту інклюзивної освіти. 18. Характеристика індивідуальної програми розвитку учня з ООП в інклюзивному закладі. 19. Характеристика індивідуального навчального плану та

	<p>портфоліо учня в інклюзивному закладі.</p> <p>20. Ведення ділової документації корекційними педагогами інклюзивних закладів.</p> <p>21. Функції контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП.</p> <p>22. Об'єкти контролю навчальних досягнень та рівні їх оцінювання.</p> <p>23. Види контролю навчальних досягнень.</p> <p>24. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП та роль якісної оцінки.</p> <p>25. Види та характеристика портфоліо як засобу оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП.</p> <p>26. Характеристика проблем сім'ї, яка виховує дитину з ООП.</p> <p>27. Варіанти ставлення батьків до народження дитини з ООП.</p> <p>28. Мета і завдання роботи з батьками учнів з ООП.</p> <p>29. Принципи побудови роботи з батьками учнів з ООП.</p> <p>30. Зміст вивчення сім'ї, яка виховує дитину з ООП.</p> <p>31. Методи вивчення сім'ї, яка виховує дитину з ООП.</p> <p>32. Напрямки роботи з сім'ями, які виховують дитину з ООП.</p> <p>33. Форми роботи з батьками, які виховують дитину з ООП.</p> <p>34. Участь батьків у команді психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП.</p> <p style="text-align: center;">Практичні:</p> <p>1. Розробити теми методичних повідомлень для вихователів ЗДО, вчителів молодших і старших класів, класних керівників, батьків учнів ЗЗСО з інклюзивним навчанням.</p> <p>2. Запропонувати теми батьківських зборів для ЗДО, шкіл з проблем інклюзивної освіти.</p> <p>3. Запропонувати теми і форми роботи з учнями з типовим розвитком з проблем інклюзивної освіти.</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)</p>	<p>Основна:</p> <p>1. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П.Миронової]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. Частина 2. 184 с.</p> <p>2. Миронова С.П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с. URL : http://surl.li/ajqrgy</p> <p>3. Миронова С.П., Гаврилов О.В., Матвєєва М.П. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник ; [за заг. ред. С.П.Миронової]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.</p> <p>4. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с. URL : http://surl.li/asath</p> <p>5. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Київ : «ТОВ Агенство «Україна», 2019. 300 с. URL : http://surl.li/froo</p> <p>6. Психологічний супровід інклюзивної освіти : підручник / [кол. авторів; за заг. ред. Т.О.Докучиної]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 152 с.</p>

Додаткова:

1. Діти з особливими потребами у початковій школі: поради батькам: Книга 3 / Л.С. Вавіна, А.М. Висоцька, В.В. Жук та ін. ; за ред. В.І.Бондаря, В.В.Засенка. Київ : Наук. світ, 2006. 212 с.
2. Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. Методичні рекомендації та впровадження інклюзивної форми навчання дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату : навч.-метод. посіб. / А.Г. Шевцов, О.В. Романенко, Л.О. Ханзерук, О.В. Чеботарьова. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 200 с.
3. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 192 с.
4. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія. Київ : «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
5. Миронова С.П., Гаврилов О.В., Матвєєва М.П. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник ; за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
6. Миронова С.П. Роль педагогічної оцінки в соціальній та психологічній адаптації учнів з особливими потребами до інклюзивного навчання. *Нові технології навчання* : збірник наукових праць / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України; Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Вінниця-Київ, 2014. С. 174–177.
7. Наказ МОН від 08.06.2018 р. № 609 «Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti>.
8. Нечепорчук А. Новий освітній простір. Інформаційний посібник. 2019. URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/novij-osvitnij-prostir>
9. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
10. Нова українська школа: путівник для вчителя 5-6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А.Л. Черній ; відп за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОППО, 2022. 168 с.
11. Організація індивідуальної освітньої траєкторії для дитини з особливими потребами в закладі загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / За ред. О.С. Голентовської. Житомир : Полісся, 2020. 132 с.
12. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Київ : «ТОВ Агенство «Україна», 2019. 300 с.
13. Практика взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі : методичний посібник / уклад. : О.В. Коган. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 80 с.
14. Психологічний супровід інклюзивної освіти : методичні рекомендації / за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.

	<p>15. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / А.В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін. ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. 261 с.</p> <p>16. Теорія і практика інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / упорядник К.М. Бондар 2-ге вид. Кривий Ріг, 2019. 170 с.</p> <p>17. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами: навчання та супровід : навчально-методичний посібник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола. Харків : Ранок, 2020. 160 с.</p> <p>18. Чопік О.В. Особливості підготовки вчителів до роботи в умовах закладу загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)</i> : зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський : Видавець Панькова А.С., 2020. Вип. 15. С. 211–219.</p> <p>19. Чопік О.В. Психолого-педагогічний супровід дітей з ДЦП в інклюзивному закладі. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)</i>: збірник наукових праць : вип. 9 у 2 т. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2017. Т. 2. С. 254–262.</p> <p>20. Bunch G., Valeo A. Inclusion: Recent research. Toronto : Inclusion Press, 1997. URL : https://inclusion.com/site/wp-content/uploads/2017/12/1997-Recent-Research-Complete-book-OCRD_FINAL.pdf</p> <p>21. Handbook for Teachers on Inclusive Education. Central Board of Secondary Education, Academic Unit, New Delhi. 2020. 194 p. URL : https://cbseacademic.nic.in/web_material/Manuals/handbook-inclusive-education.pdf</p> <p>22. Tichá R., Abery B., Johnstone C., Poghosyan A. Inclusive Education Strategies: A Textbook. University of Minnesota, United States of America Armenian State Pedagogical University, Republic of Armenia. March, 2019. 260 p. URL : https://www.researchgate.net/publication/331742360</p>										
	<p>Інтернет-ресурси:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="520 1391 1193 1464">http://www.nbuiv.gov.ua</td> <td data-bbox="1193 1391 1460 1464">Бібліотека ім. В.І.Вернадського</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1464 1193 1576">https://library.kpnu.edu.ua/</td> <td data-bbox="1193 1464 1460 1576">Бібліотека КПНУ імені Івана Огієнка</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1576 1193 1727">https://mon.gov.ua/ua/npa</td> <td data-bbox="1193 1576 1460 1727">Сайт Міністерства освіти і науки України</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1727 1193 1877">http://psycholib.freevar.com/</td> <td data-bbox="1193 1727 1460 1877">Бібліотека психолого-педагогічної літератури</td> </tr> <tr> <td data-bbox="520 1877 1193 2049">https://aqce.com.ua/</td> <td data-bbox="1193 1877 1460 2049">Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти»</td> </tr> </table>	http://www.nbuiv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського	https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека КПНУ імені Івана Огієнка	https://mon.gov.ua/ua/npa	Сайт Міністерства освіти і науки України	http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури	https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти»
http://www.nbuiv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського										
https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека КПНУ імені Івана Огієнка										
https://mon.gov.ua/ua/npa	Сайт Міністерства освіти і науки України										
http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури										
https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти»										

			(педагогічні науки)»	
		https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive	Науковий часопис імені Драгоманова. Серія Корекційна педагогіка спеціальна психологія НПУ М.П. 19. та	